

ÇOCUKLARDA PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİ GELİŞTİRME

Karşılaştığınız sorunu sadece eleştirirseniz iki katına çıkar, düşünmekle kalırsanız yerinde sayar; fakat soruna çare bulursanız sorun olmaktan çıkar.

Problem çözme, belli bir durum çerçevesinde düşünebilme, ne yapılacağına ve nasıl yapılacağına karar verebilme, eldeki imkanları kullanabilme ve bu yolla çözüme ulaşmaktır.

Kişiler arası problem çözme becerisi yaşamın ilk yıllarından itibaren desteklenmesi gereken, tüm yaşam boyu süren becerilerden biri olarak kabul edilmektedir. Konu ile ilgili yapılan çalışmalarda, 4 yaş kadar erken bir dönemde çocukların uygun bir eğitimle problem çözücü düşünme biçimini kazanabileceği belirtilmektedir.

Çocuğunuzla ilgili "Kendi kararlarını verebilen, sorunları karşısında çözüm üretebilen ve insan ilişkileri kuvvetli" cümleleri duyunca kendinizi nasıl hissedeceğinizi düşünün. "Mutlu" ve "başarılı" olduğunuzu hissedeceksiniz. Çocuk, bu özelliklerle dünyaya gelmiyor. Biz öğretmeden çocuklarımızdan bu özelliklere göre davranmalarını bekleyemeyiz. Peki, ne yapmalıyız?

Anne-babalar olarak, çocuklarımızın bu becerilerinin gelişiminde çözümün tamamı değil sadece bir parçası olmamız gerek. "Kendi kararlarını verebilmeleri ve problemlerin üstesinden gelmelerini öğretmek, onları başkalarına bağımlı bireyler olmaktan kurtarabiliriz"

Çocuklarda problem çözme becerileri geliştikçe kendilerine güvenleri de artıyor. Çocuk karşılaştığı problem karşısında çözüm üretmiyorsa, kaçmayı tercih ediyor, durumdan uzaklaşmaya çalışıyor. Çözüm üretmeyeceğini düşünen çocukta aynı zamanda kaygı düzeyi artıyor, baş ağrısı, mide bulantısı gibi şikayetler de görülebiliyor.

Farklı seçenekleri olduğunu gösterin

Bazı çocuklar, arkadaşı tarafından oyuncağı elinden alındığında hemen arkadaşı na vuruyor ya da itiyor, bağılıyor, ağlıyor. Çünkü bir problemle karşılaştıkların da nasıl yaklaşmaları gerektiğini bilmiyor. Dürtüsel olarak akıllarına ilk geleni yapıyor. Bu nedenle anne-babaların çocuğa farklı seçenekleri de olduğunu öğretmesi gerekiyor. Çocuklar günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözebilmek için gerekli sosyal becerileri büyürken kazanıyorlar. Yalnızca anne ve babalarından gördükleri yöntemleri değil etraflarındaki diğer yetişkinlerden de model alıyorlar. Ayrıca zaman içinde edindik leri kendi deneyimleri de ekleyerek problemlerinin çözümü için bir birikim geliştiriyor ve zamanı geldiğinde kendince uygun olanı kullanıyor.

Aşırı koruyucu ya da baskıcı olmayın

Araştırmalara göre, aşırı koruyucu ve aşırı baskı ve disiplinli olmak, çocuklarda problem çözme becerilerinin gelişmesini engelliyor. Tam tersine demokratik ebeveyn tutumları ise çocuklarda problem çözme becerilerinin gelişmesine katkı sağlıyor.

Selçuk Üniversitesi'nde yapılan bir çalışmada anne-baba tutumları ile çocukların problem çözme becerileri arasında nasıl bir bağlantı olduğu bir araştırma ile incelenmiştir. Araştırma ile ilgili detaylara bakarsak; "Farklı ana baba tutumları çocukların problem çözme becerisini etkilemekte midir?" Sorusuna cevap aranmış ve bu araştırma sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Aşırı koruyucu annelik, çocukların problem çözme becerisini olumsuz etkilemek tedir. Aşırı koruyucu annelik düzeyi azaldıkça çocukların problem çözme becerisi artmaktadır.

2. Demokratik ana baba tutumu, çocukların problem çözme becerisini olumlu etkilemektedir. Demokratik davranma düzeyi arttıkça çocukların problem çözme becerisi de artmaktadır.

3. Aile içi geçimsizlik, çocukların problem çözme becerisini olumsuz etkilemektedir. Geçimsizlik arttıkça çocukların problem çözme becerisi azalmaktadır. Bu geçimsizliğin şiddetli veya kısmen olması sonucu değiştirmemektedir.

4. Baskı-disiplin, çocukların problem çözme becerisini olumsuz etkilemektedir. Baskı-disiplin azaldıkça çocukların problem çözme becerisi artmaktadır.

ÖNERİLER!!!!

Çocuğunuza problem çözme becerisi kazandırmak istiyorsanız eğer, sizlere bazı önerilerimiz var...

Çocuğunuzu cesaretlendirin: Bir sorunla karşılaştığında çözüm yolu bulması için çocuğunuzu cesaretlendirin ve onu konu hakkında düşünmesi için teşvik edin.

Sorunu kesinlikle siz çözmeyin: Çocuğunuzun sorununu sürekli siz çözerseniz, ileride bu konuda sıkıntı yaşayacak ve çoğu zaman da bu problemlerle baş edemeyecektir. Bu nedenle kendi kendine çözüm bulması için fırsat verin. Gerekliğinde yardıma hazır olduğunuzu belirtmekten çekinmeyin.

Küçük sorumluluklar verin: Kendine güveni olan çocuk sorunlarla baş ederken daha rahat olur. Bu nedenle ona ev içinde küçük sorumluluklar vererek kendine olan güveni artırmaya çalışın.

Düşüncelerini sorun: Fikirlerini özgürce belirtebilen bir çocuk, sorun çözerken kendi kararlarının önemini anlayabilecek ve bu doğrultuda hareket edecektir. Bu nedenle her zaman çocuğunuzun fikirlerini sorun ve neden böyle düşündüğünü anlamaya çalışın.

Farklı konularda kitap okuyun ya da film izleyin: Çocuğunuza kitapta ya da filmde olan karakterlerle ilgili sorular sorun. Örneğin; kitaptaki karakter bir sorunla karşılaşmıştır, siz de çocuğunuza "Eğer, sen onun yerinde olsaydın ne yapardın?" diye sorabilirsiniz. Böylece ona farklı sorunlar hakkında düşünme fırsatı vermiş olursunuz.

Çeşitli yollar öğretin. Ona çözümü hazır olarak sunmak yerine bir sorunla nasıl baş edilmesi gerektiği konusunda bilgi verin. Bu durumu farklı örneklerle anlatmaya çalışın.

- Çocuğunuzu bir sorun anında mutlaka dinleyin ve onun ihtiyaçlarını, isteklerini anlamaya çalışın
- Çocuğunuza onu anladığınızı belirtin, onun düşüncelerini özetleyerek doğru anlayıp anlamadığınızı ona gösterin
- Problem hakkında kendi düşüncelerinizi çocuğunuza belirtin
- Çocuğunuzla beraber beyin fırtınası yaparak çözümler bulmaya çalışın
- Bulduğunuz tüm fikirleri not edin (gerçekçi olmayanları bile!!!)
- Çocuğunuzla birlikte listenizi gözden geçirin ve en uygun çözümü bulun